

Ranko Marinković je rođen 1913. godine na Visu. Najistaknutiji je suvremeni hrvatski novelist, romanopisac, dramski autor i esejist. Teme i likovi njegovih djela pripadaju mediteransko-otočkom ili gradskom, građanskom ili malograđanskom svijetu. Djela su mu prožeta crnim humorom, ironijom i tragičnim shvaćanjem svijeta. Najpoznatija njegova djela su: zbirka novela "Ruke", roman "Kiklop", drama "Glorija"...

Najosnovnije crte fabule:

1.slika

U maloj župi u Dalmaciji svećenici pokušavaju razbiti monotoniju malog mjesta i jedan od najmlađih, don Jere smišlja način na koji bi uvrstio vjeru naroda. Zamisli kako bi bilo dobro zamijeniti kip bogorodice s živom opaticom koja bi povremeno pomakla oči i tako uvjerila ljude u postojanje Boga. Ostali svećenici se baš i ne slažu s tom idejom ali ipak pristaju. Don Jere zamoli predstojnicu obližnjeg samostana da mu pošalje jednu opaticu, i jednog jutra stiže Magdalena. Prije nje toga jutra u biskupiju dolazi i uvijek po imenu Rikardo Kozlović alias Floki Fleche. On priča svećenicima o svom kipu Isusa na raspelu u koji je ugradio mehanizam koji pokreće Isusovao tijelo, koje izgleda kao da je živo. Čeli da ga svećenici prikažu narodu, ali ga don Jere otjera iz biskupije, jer smatra takvo djelo oskrvnućem prirodne ljepote, a ne svetom stvari. Nakon toga Magdalena stiže u biskupiju i don Jere joj povjerava zadatak. Ona mu priča kako se zaredila i priča o svome ocu i njegovu cirkusu, te na kraju ispada da je Kozlović Magdalenin otac.

2.slika

Radnja se nastavlja odvijati u crkvi gdje Magdalena sjedi glumeći Madonu. Njezin otac dolazi u

crkvu i prepozna ju, ali ga don Zane odvlači i traži od njega da (to prije predstavi kip Biskupu koji je za nj jako zainteresiran. Kozlović odlazi da uredi kip.

3.slika

Scena predstavlja sakristiju. Magdalena se gleda u ogledalu i divi se samoj sebi. Don Jere koji već duže vrijeme gaji ljubav prema njoj, a ne želi to priznati, ulazi i koristi ju jer je raspustila više kose nego prije, a to bi ljudi mogli primjetiti. Ukorava ju i zbog njenog ponašanja, a sve zato (to joj ne može otvoreno pristupiti. Tome odvodi Magdalenu u crkvu, a don Zane ulazi. Don Jere i don Zane se svađaju, a don Zane mu kaže da se Magdalena zaljubila u njega. Odlaze odslušati vernjicu.

4.slika

Radnja se odvija u Katedrali, kasno popodne poslije vernjice. Svi ljudi su već izašli iz crkve osim Kozlovića i žene koja moli za svoga sina. Kozlović gleda u Gloriju, a ona svijesna svoga zadatka ignorira oca. Žena ju moli da joj spasi sina, a otac ju moli da ga prihvati. Toma za to vrijeme želi zatvoriti crkvu pa tjera Kozlovića van, ali Kozlović se neda. On tvrdi da je to Glorija, a Toma ga uvjerava da je to samo kip. Dolazi don Jere i uvjerava Kozlovića da to nije Glorija nego kip. Kozlović krene prema vratima, ali zastane i kaže kako je to nekad bila njegova kći, ali ju je sada izgubio. Uto Glorija zajeca, a don Jere prije oltaru i u molitvi se ispričava gospi: “Gospo, sagriješio sam te (ko, oprosti. To je bilo za tvoju čast i slavu. Oprosti.” Uto uđe don Zane i ništa ne rekavši prijekorno pogleda don Jerea.

5.slika

Scena prikazuje sakristiju katedrale. Don Jere sjedi u fotelji, a Magdalena plače. On ju koristi zato (to je proplakala pred ocem, a ona se pravda:” Rođeni se otac previjao preda mnom, a ja sam stajala mirno kao kip! Gledala sam kako mi se starac muči, kako vas na koljenima moli za jednu moju riječ, a ja sjedim tamo podlo, kao najgora ništarija, bez i jedne suze u oku!” Ona ga pita zašto joj nije dopustio da vidi oca, a on joj priznaje da nije želio da joj se vrati ljubav za “onim” životom. Ona mu na to priznaje da ga voli, ali on ipak ne želi potpuno priznati da i on nju voli. Tada ulazi Tomo noseći novo raspelo. Don Jereu objašnjava da ga je biskup kupio od Kozlovića. Tad dolazi i žena koja je molila za svoga sina. Toma objašnjava da joj je sin umro. Don Jere

okrivljuje Magdalenu zato {to je `eni dala la`nu nadu, a ona sada `eli samo vidjeti svoga oca. Kozlovi} nato provaljuje u sakristiju i ona odlazi s njim. Don Jere jo{ dugo ostaje sam i u napadu bijesa razbije raspelo.

6.slika

Radnja se zbiva u cirkusu. Glorija opet nastupa, kao artistica. U garderobi pri~a sa Tonijem, jednim od klauna. Ka`e mu kako vi{e ne mo`e moliti, kako je sve izgubila i kako je ustvari jako zla. Pri~a mu kako je prije sedam godina skoro poginula, jer se trapez malo prije njene to~ke otrgnuo. Ona ga je primjetila jer je ~ula glas:" Pazi! Pazi!" Toni ju razuvjerava, a ona kao da ne{to predosje}a tra`i od Tonija da prenese poruku maestru, da orkestar svira fortissimo. Toni izlazi, a ulazi Kozlovi}. On joj prigovara da se Toni stalno smuca oko nje, a ona ga samo umiri. Ponavljaju jo{ jednom neke datalje o to~ki i on odlazi. Dolaze ~etri klauna i zabavljaju je. U zavr{nom dijelu to~ke netko pokuca na vrata. U sobu ulazi don Jere, a klauni izlaze. On joj govori kako je biskup umro, kako je don Zane dobio Biskupiju, a na kraju joj priznaje da je "obolio na `ivcima" i da je ovdje na lje~enju, te je do{ao kada je vidio plakat. Zatim joj ka`e kako je uni{tio kip, i kako njoj, zbog njegovih grijeha, prijeti propast. Ka`e joj da }e tra`iti od njenog oca da ju ne pusti da izvede to~ku, ali uto u sobu ulazi Kozlovi}. On ne `eli poslu{ati don Jeru, {to zato {to mu ne vjeruje, {to zato {to je pohlepan za slavom. Glorija otjera don Jeru u gledali{te i krene izvesti to~ku. Toni moli Kozlovi}a da zaustavi to~ku jer je Glorija rastresena, ali Kozlovi} ni njega ne poslu{a. Glorija pada i umire. Kozlovi} ni ne pla~e za njom, ve} joj samo gladi lice i popravlja joj kosu. Orkestar zasvira posmrtnu kora~nicu, a ~etri klauna iznose Gloriju. Don Jere ostaje sam i zapla~e, a zastor se spu{ta svr{avaju}i tragediju.

Likovi:

sestra Magdalena (Glorija Fleche)

Rikardo Kozlovi} (Floki Fleche)

Biskup

don Jere

don Zane

Toma

majka

Toni, Bimbo, Bepp i Kock- četiri klauna

Karakterizacija likova:

Glorija je žena sa dva života, ali nije kako sama kaže "bludnica". Ona unatoč poznavanju vanjskog svijeta i odbojnosti samostana, prihvata taj samostanski, strogo vjerski život. Svoju želju da ga napusti uspješno potiskuje sve dok se svojim istim srcem ne zaljubi u don Jerea. Njezina ljubav je ista i iskrena, ali se don Jere ne usuđuje otvoreno priznati da je voli. On se boji priznati tako nešto, jer nema onu unutrašnju snagu koju posjeduje Glorija. Umjesto da joj kaže da je voli on je stalno kori, vješto pronalazi pogreške u njenom ponašanju, izgledu... Iako se na početku čini da *Kozlović* bezgranično voli svoju kći, iz zadnje slike proizlazi da je ta ljubav ljubomora, a njegova silna želja za Glorijom postoji većinom zato što bez nje cirkus propada. Don Zane je stariji čovjek, koji je zbog svog životnog iskustva obično u pravu, ali ipak se on i don Jere vješto svađaju oko ovog ili

onog. On cijeloj radnji daje stanovit balast, jer su njegove radnje dobro promišljene i razrađene.

Mjesto i Vrijeme u djelu:

Radnja se odvija negdje u Dalmaciji, ubrzo nakon drugog svjetskog rata.

Tema djela:

Neostvariva ljubav između svećenika i redovnice.

Ideja djela:

Dokaz da ljudska djela nisu uvijek dobra, iako su učinjena s plemenitim ciljem.

Sukobi:

Glavni sukob je ljubav između don Jere i Magdalene i vjera koja takve veze zabranjuje. Drugi sukob je između Magdalene i Jagode tj. Glorije odnosno sukob vjerskog života i svjetovnog života.

Simbolika:

Cirkus u ovoj drami ne postoji slučajno, već zato da bi se crkvena "mašina" mogla prikazati kao cirkusarije.